//KOZGAZ-2017/1_FZoltan

//lets_not_fucking_fail_edition_and_also_foul_language

Tartalom

KOZGAZDASAGTAN TIZ ALAPELVE 2
Emberek dontesei 2
Emberek egymasra hatasai 2
Gazdasag egesze 3
KIFEJEZESEK MAGYARAZATA 4
EGYEB 15

Disclaimer: Sose figyeltem oran szal lehet egy nagy szar. De egy masik egyetemen mar vegigultem a targyat, es vegig az eloadas diai + Wikipedia alapjan irtam ezt.

KOZGAZDASAGTAN TIZ ALAPELVE

(aka ha ezt nem olvasod el mas ugyse fog menni)

Emberek dontesei

1, Az emberek atvaltasokkal szembesulnek.
Ossze tudja az ember hasonlitani h mi van ha elbassza a penzt foloslegesen vagy nem, mire erdemes kolteni barmilyen eroforrast. Pl 10 ora jaccas helyetti tanulas = kurvara unatkozas de jobb jegy.

2, Mindennek az a koltsege, amirol lemondunk erte.
Ha akarsz valamit akkor valami mas berektelodik erte. Pl ha veszel valamit penzed rekt. Gyereket csinalsz szabadidod ES penzed rekt. Ami rekt az az [ALTERNATIVAKOLTSEG(OC)].
Ezzel tudod pl osszehasonlitani dolgok hasznat es koltseget (lasd elozo alapelv).

3, A racionalis emberek marginalis ertekekben gondolkoznak.
Hatekonyan hasznalod fel a szukos eroforrasaid/eszkozeid. Fel van teve h az emberek ilyenek a kozgazdasagtani modellekben. De mindig a kovetkezo dontesben racionalisak. Pl megigyam-e a kovetkezo egy liter sört is? Nem az a kerdes, hogy mikor.
Az meg hogy megeri-e, mert mar igy is 4 liter van bennem, minek az 5. meg a marginalis gondolkodas. Tenyleg tobb hasznom lesz a kovetkezo egysegnyi cucctol annyira h megeri az OC-t? Ez a [HATARHASZON] illetve amit elbaszok ra h meglegyen a [HATARKOLTSEG].
Akkor vagyok [RACIONALIS] ha [HATARHASZON] > [HATARKOLTSEG] (dat szigoru relacio tho, faszer nem szimmetrikus).

4, Az emberek osztonzokre reagalnak.
Osztonoz a dolog h kolts, ne kolts, csinalj valamit. Pl lemegy a banan alapanyagainak ara akkor tobb banant gyartanak vagy leviszik az arat es ettol jobban fogy.
Ahogy igy a koltseg es haszon valtozik az valtoztatja az emberek viselkedeset is.

Emberek egymasra hatasai

5, Kereskedelem reven mindenki jobban jarhat.
Ha nem kell minden szart magamnak termeljek, akkor csak azt fogom amit faszan tudok es hasznos nekem, vagy el tudom adni masnak mert o fos benne. Igy szakosodnak a kereskedelem resztvevoi. Ha nem tudok kereskedni mindent magamnak kell es szar is lesz mind meg draga is.

6, A piacok altalaban kepesek jol megszervezni a gazdasagi tevekenysegeket.
[PIAC] = (szukos) eroforrasok elosztasa. Kurvara osszetett mert vallatok es haztartasok minden dontese befolyasolja kb. De azert arra hajt h nagy legyen a hatekonysag (lasd racionalis gondolkodasmod) mert akkor neki jo. A piacnak marmint. Az feltetelezve van (lasd racionalitas megint) h mindenki kepes eldonteni mi a jo neki. Ember meg vallalat is.
Ellenben pl komcsiknal az kormany szervez mindent, hogy [JOLET] legyen az orszagban.

7, A kormany neha javithatja a piaci folyamatok eredmenyeit.
Kell az allam/kormany merthogy bettartatja a jogokat es kotelezettsegeket pl mint [TULAJDONJOG] vagy intezmenyek cuccai. [TULAJDONJOG] azt jelenti h valaki birtolkol es banni tud szukos eroforrasokkal.
A [KORMANYZATI BEAVATKOZAS] az h a kormany megvaltoztatja az eroforrasok szetosztasat (szal a [PIACOKAT] pretty much), hogy novekedjen a hatekosag es egyenloseg mert akkor van [JOLET]. Szal komcsik ezt csinaljak nonstop kb (lasd elozo resz).
[PIACI KUDARC] ha a piac magatol nem hatekony. Mert pl monopolium van vagy valaki(k) seggarc(ok). Ilyen lehet pl [EXTERNALIA] ami az h amit csinalok masra is kihat, akar jo akar rossz. Pl telebaszom a folyot szarral akkor a helyi horgaszokkal kicseszek de a halkereskedokkel akik importalnak meg jot teszek mert felmegy a hal ara. De az meg a piacnak szar mert nincsen egyensuly meg minden.

Ilyenkor [JOLET] egyenlotlen, mert az az alapjan ad rewardot h mennyire vagyok fasza termelo vagy szolgaltato (amiert masok fizetnek is mert kulonben nem szamit). Szal lehet en kurvajol keresek, de masokkal ugy kibasz az egesz piac emiatt h kenyeret nem birnak venni. Ez ellen van a [KORMANYZATI BEAVATKOZAS], de lehet az se csinal semmit, ami akkor [KORMANYZATI KUDARC].

Gazdasag egesze

8, Az orszag eletszinvonala attol fugg, hogy milyen eredmenyesen termel arukat es szolgaltatasokat.
= [JOLET] pretty much. Foldrajzilag/tortenelmileg lehet hasonlitgatni, mert azoktol fugg kb a [TERMELEKENYSEG]. Ami az h egysegnyi munkaval mennyi arut/szolgaltatast allitok elo (lasd piac es racionalitas). Ha jobb a [TERMELEKENYSEG] akkor jobb az eletszinvonal es a nemzet is jobban keres. Fugg a munkasok iqjatol, technologiatol, stb.

9, Ha a kormany tul sok penzt bocsat ki, az arak emelednek.
[INFLACIO], ha a penz veszit az ertekebol, igy ha az arak folyamatosan emelekdnek. [FOGYASZTOI ARINDEX] eves szinten mutatja. Hiperinflacio ha baszott magas, deflacio meg az ellentettje (reciproka inkabb waah).

10, A tarsadalom rovid tavon atvaltassal szembesul az inflacio es munkanelkuliseg kozt.
Akkor van nagy/hosszu inflacio ha no a penz mennyisege (a piacokon). Mert ha tobb van akkor kevesebbet er. De azt kurvara nem akarja a piac h barmilye kevesebbet erjen szal a gazdasagpolitika kuzd is az inflacio ellen, meg probal hasznot is hozni belole. Pl ha tartos inflacio van erdemes hamar elbaszni a penzed mert kevesebbet fog erni ha rajta ulsz. Igy tobb arut keresnek es tobbet kell termelni es tobb munkahely amitol alacsonyabb a munkanelkuliseg.
Az ilyen inflaciok/deflaciok/semmik kozti idoszakaszok a piacon a [GAZDASAGI CIKLUSOK].

KIFEJEZESEK MAGYARAZATA

(ami kurvara alap az az alapelvek kozt van csak)

[PENZ]
Jobb esetben (ha nincs [INFLACIO]) ertekorzo csereeszkoz. Vagyis nem igazan veszit a vasarloerejebol, es [TERMEKEKRE] (vagy akar [EROFORRASOKRA]) tudom cserelni. A [PENZ] azert jobb a cserekereskedelemnel, mert jo elszamolasi egyseg, es mindenkinek egyertelmu. Pl nem adok egy szendvicset egy csomag zsepiert, de valaki mas lehet igen. [PENZBOL] viszont mindenkinek ugyanannyi a boltban.

[PENZALLOMANY]
A gazdasagban eppen forgo [PENZ]. Lehet keszpenz, bankszamlan, stb. Ha az allam a penzkinalatot novelni akarja, akkor pl kiad [PENZT] a nagykozonseghez, vagy ha csokkenteni, akkor allamkotvenyt ad el. Ha a penzkinalat nagy no, akkor [INFLACIO] lesz. Rovid tavon is, de akkor talan javul a [MUNKANELKULISEG] helyzete.

[EROFORRAS]
Barmi amit [TERMEKRE] tudok cserelni. Pl eroforras a [PENZ], mert becserelem porno magazinokra. Vagy a munkaero, mert a [VALLALAT] becsereli termelesre. Minden eroforras ami nem szolgaltatas. Altalaban az aruk sem, kiveve ha masra hasznalando fel. Pl egy kivagott fa amit eladok eroforras, de a szek amit csinalok belole mar nem, mert az [TERMEK]. Azert szukosek az eroforrasok, mert nincs beloluk vegtelen sok. Tulajdonjoggal lehet birtokolni oket (amit az allam/kormany biztosit).

[TERMEK/JOSZAG]
Amit [EROFORRAS] felhasznalasaval allitok elo (aru vagy szolgaltatas), aztan a [PIACON] [PIACI ARON] [KERESETT MENNYISEGBEN] adom el.
Lehet ket (vagy tobb) cucc [HELYETTESITO TERMEK], szal ha az egyiknek felmegy a [PIACI ARA], akkor a masiknak fog felmenni a [KERESLETE]. Pl ha felmegy a kifli ara akkor zsomlet veszek (lasd elso ket alapszabaly).
Vagy lehet [KIEGESZITO TERMEK], vagyis ha az egyiknek felmegy a [PIACI ARA] akkor a masikbol is csokken a [KERESLET]. Pl ha felmegy az utcara menes ara, akkor a jardan jaras irani kereslet csokken, mert ki a fasz menne ki.
Vannak [AR NELKULI TERMEKEK], pl a kornyezet, ezt felteves szerint az allam/kormanyzat biztositja.

[MAGANTERMEK/MAGANJOSZAG]
Valaki tulajdona, pl egy [VALLALAT], o szabja meg kik-hogyan hasznaljak a [TERMEKET]. Szoval van kizaras es rivalizacio. Pl sokak altal hasznalt, de fizetos utak. Rivalizacio van a helyekert, de ki van zarva aki nem fizet erte.

[KLUBTERMEK/KLUBJOSZAG]
Nagyjabol mint a [MAGANTERMEK], csak itt nincs rivalizalas, mindenki ugyanugy tudja felhasznalni a [TERMEKET]. Pl mindenki aki befizette a jegyet ugyanugy meg tud nezni egy mozifilmet.

[KOZOS EROFORRAS]
Pl viz, levego, zsufolt utak. Ahogy a [KOZTERMEKNEL], itt sincs kizarhatosag. Ellenben itt van rivalizalas, mert szukos [EROFORRASROL] van szo. Peldaul nem szabom meg, kik mehetnek egy bizonyos utszakaszra, de ha tul sokan mennek ra, mindenki beszopta meg dugo van. Ez az ugynevezett [KOZLEGELOK TRAGEDIAJA], mert ha van egy fasza szabad legelo, akkor mindenki odaviszi a teheneit legelni, aztan mind ehen is hal mert hamar elfogy a legelnivalo. Szoval itt aztan mindenki [EXTERNALIA]. Az ilyen dolgokat az allam/kormany [ADOZASSAL] vagy szabalyozassal mersekeli, vagy [MAGANTERMEKKE] teszi a dolgot, aztan a [PIACI] szerplok megoldjak (lasd [KVOTAK] vege/[COASE-TETL]).

[KOZTERMEK/KOZJOSZAG]

Ilyen pl honvedelem vagy mag a [JOLETI] rendszer. Ezekkel az a baj, hogy alatalaban [EROFORRASBA] kerulnek, de nem lehet szabalyozni, kik fogyasztjak. Szoval ha lerakok egy padot az utcara, es nem oriztetem vagy nem hozok ra szabalyt, ugyis lefognak ra ulni emberek ha van is mellette egy penzes doboz. De mondjuk ilyen valami unnepi tuzijatek is. Ennek az arat pl [ADOZASBOL] lehet behozni, de az meg mivel nem a [PIACON] segit, jelen esetben [EXTERNALIA]. Szoval ha megprobalnam megfizettetni a tuzijatekot a fogyasztokkal, ugyis lenne aki latja, pedig nem fizetett. Ez a [POTYAUTAS PROBLEMA], ami azt mondja ki, hogy [KOZTERMEKBOL] nincs kizarhatosag. Szoval ha az allam tenyleg [ADOZASSAL] tamogatja a szervezot, donteni kell, miket eri meg egyaltalan, de az meg nem ttul lehetseges.

[INPUT]
Eroforras amit beadok a termelesbe. [ALTERNATIVAKOLTSEGET] itt lehet kombinalni. Mennyibol mennyit erdemes beadni h [RACIONALIS] maradjak (lasd alapelvek)?

[OUTPUT]
[TERMEK] amit kapok a termelesbol.

[TERMELEKENYSEG]
Egysegnyi munkaval eloallitott [TERMEKEK] mennyisege. Sok dolog egyuttesen hatarotta meg. Pl munkaeszkozok, technologia, [EROFORRASOK], fizikai toke, dolgozok kepzese, stb. Pl diakok az emberi toket termelik, es maguk is dolgozok.
Kibocsatas mennyisege(Y) = Termelesi technologia(A)*f(Munka mennyisege(L),Fizikai toke(K),Emberi toke(H),Termeszeti eroforrasok(N)). Y es L itt egy dolgozota nezve.

[TOKE]
Nem kezzel foghato igazabol. Legnagyobb resze igazabol az emberi toke es intezmenyek (ami ugye a jogrendszer kb). De attol meg lehet fizikai toke is persze.
Termeles utjan jon letre, vagyis fugg a [TERMELEKENYSEGTOL]. Az orszag [EROFORRASAINAK] resze [TOKE] termelesere megy el. Pl beruhazasok, hogy most kevesebb legyen a fogyasztas, es akkor a jovoben megnohet. [OSZTONZO] is lehet (lasd alapelvek), mert a kormany hasznalhat beruhazasokat hosszu tavu szinvonalemelesre.
Hasonloan a [HATARHASZONHOZ] (lasd alapelvek), ha mar van csomo [TOKET] termelo cuccom, nem annyira eri meg tobb [EROFORRAST] erre elbaszni, mert nem lesz annyi [HATARHASZON]. Ezert van, hogy a szegenyebb orszagokban a novekedes gyorsabb tud lenni. Szoval attol, hogy egy fejlett orszag hosszasan sokat tud megtakaritani es jobb lesz a [JOVEDELEM], attol a novekedesi uten nem biztos, hogy noni fog (sot, inkabb nem fog).
Amugy a beruhazas johet kulfoldrol is, ami noveli a [TOKET] es noni fog a [TERMELEKENYSEG], meg persze a technologia. Pl az Audi Gyorben.
De lehet befektetes emberi [TOKEBE] is, pl iskolaztatas vagy egeszsegugy.
Ilyen befektetes persze a kutatas es fejlesztes is, amit az allam tamogat (lasd [EXTERNALIAK]).

[MIKROOKONOMIA]
Haztartasok es vallalatok donteseinek hatasa a piac(ok)ra. Pl oktatasban eltoltott evek -> jovobeli fizetes. Mert a haztartas (racionalis) dontese h tovabb tanul a csoka, de az h a fiztese mennyi mar a piac dolga. Szal rahatok valamire es az visszahat ram (vagy masra).

[MAKROOKONOMIA]
Gazdasag cuccai. Pl inflacio, munkanelkuliseg, gazdasagi novekedes, stb. Ami mindenkire kihat kb.

[JOLET]
A [FOGYASZTOI TOBBLET] es [TERMELESI TOBBLET] osszege, vagyis a [TELJES TOBBLET] a tarsadalmi [JOLET]. Persze ilyenkor feltetelezve van, hogy [VERSENYZO PIACON] vagyunk, [EXTERNALIAK NELKUL] (lasd alapelvek).

[FIZETESI HAJLANDOSAG]

Az a legnagyobb [EROFORRAS] osszeg, amit egy vevo hajlando kiadni egy [TERMEKRE]. Szoval azt mondja meg, mennyire ertekes nekem egy adott cucc.

[FOGYASZTOI TOBBLET]
A [PIACI AR] es [FIZETESI HAJLANDOSAG] kozti kulonbseg. Szoval ha en 5 forinttal dragabban is megveszem a kiflit, mint valaki mas, akkor van 5 forint egyeni [FOGYASZTOI TOBBLETEM]. Ha mindenkiet osszeadjuk, az maga a [FOGYASZTOI TOBBLET]. A [FOGYASZTOI TOBBLETTEL] altalaban a [PIACI AR] is megnovekszik, mert ha ugyis tobben megvennek azon az aron, miert ne legyen az az alap?
[KERESLETI GORBEN] ez van a gorbe alatt, az [EGYENSULYI AR] felett.

[TERMELOI TOBBLET]
Ha kulonbozo vevoknek mas a [FIZETESI HAJLANDOSAGA], erdemes annak eladni, akinek a legmagasabb. Ilyenkor a nyeresegem a [TERMELOI TOBBLET]. Summazva minden termelot persze. Szoval ahogy novekszik a [PIACI AR], ugy egyre tobb termelo lephet be a [PIACRA], de akkor nekik nagyobb a koltseguk es magasabban az araik.
[KINALATI GORBEN] ez van a gorbe felett, az [EGYENSULYI AR] alatt.

[ALLKOACIOS HATEKONYSAG]
Maga az allokacio az az eroforrasok szetosztasa/elhelyezese. Vagyis amit a [PIAC] erdekbol magatol, neha [KORMANYZATI BEAVATKOZASSAL] csinal. Na most ha ez az elhelyezes maximalizalja a [JOLETET/TELJES TOBBLETET], akkor van [ALLOKACIOS HATEKONYSAG]. Szoval az a fogyaszto kapja meg a [TERMEKET] akinek legjobban kell (vagyis a legmagasabb a [FIZETESI HAJLANDOSAGA]), es az adja el neki, aki a legolcsobban tudja termelni. Szoval a [FOGYASZTOI/TERMELOI TOBBLET] maximals. Szabad [PIACON] persze. Ez fogja kb az [EGYENSULYI MENNYISEGET] megszabni, ami cserebe persze az [EGYENSULYI ARAT]. Akkor van csak szopas ha kozben [EXTERNALIAK] vannak (lasd alapelvek), ilyenkor pedig [PIACI KUDARC] fele haladunk.

[HAZTARTAS]
Arukat es szolgaltatasokat vesz, ez a [KIADAS].
Termeleshez cuccokat ad el, ez a [JOVEDELEM].

[VALLALAT]
Termeleshez cuccot vesz/hasznal, ez a [PROFIT/BER] (a piac fele marmint).
Arukat es szolgaltatasokat ad el, ez a [BEVETEL].

[PIAC]
"Egy adott termek vagy szolgaltatas vevoinek es eladoinak osszessege."
Szukos eroforrasok szetosztasat biztositja ugy h hasznot generaljon belole. Alapbol altalaban jol vegzi a dolgat, de neha [PIACI KUDARC] van, ekkor kell [KORMANYZATI BEAVATKOZAS] (lasd alapszabalyok).
Lehet az aruk/szolgaltatasok [PIACA], itt vasarol a [HAZTARTAS] es itt ad el a [VALLALAT].
Vagy lehet a termeloi tenyezok [PIACA], itt vasarol a [VALLALAT] es itt ad el a [HAZTARTAS].

[PIACI KUDARC]
Ha a [PIAC] magatol nem tudja a leghatekonyabban szetosztani az [EROFORRASOKAT], szoval mondjuk [MONOPOLIUM] vagy [EXTERNALIAK] vannak, vagy egyaltalan nincs szabad [VERSENYZOI PIAC], akkor [PIACI KUDARC] van. Kb ugy a legkonnyebb megallapitani, hogy: Lehetne a [JOLET/TELJES TOBBLET] nagyobb a [VAMOK], [KVOTAK], [ADOZAS] megpiszkalasa nelkul? Ha igen, akkor [PIACI KUDARC] van, es [KOMRANYZATI BEAVATKOZAS] kell.

[KERESLET(Demand)]

Vasarlok dontenek rola, hogy [KERESETT MENNYISEG] mellett milyen [PIACI ARON] fogyasztjak a termeket. De a [PIACI ARROL] nem a vasarlok dontenek, az csak igazodik a [KERESLETHEZ].
Ha novekedik, akkor minden [PIACI ARON] no a [KERESETT MENNYISEG]. Pl novekethet divat hatasara is, vagy varakozas hatasara (tudom h fostos az idei buzatermes, akkor majd egyszer felmegy a kenyer ara, igy erdemes most megvenni), vagy ugy egyebkent ha felmegy a vevok szama.
Ha csokken, akkor minden [PIACI ARON] csokken a [KERESEZZ MENNYISEG].

[KERESETT MENNYISEG]
Annyi egy adott [TERMEKBOL] amit a vasarlok meg akarnak es meg is tudnak venni. A [KERESLET TORVENYE] szerint, ha semmi sem valrozik csak a [TERMEK] ara megy fel, akkor a [KERESETT MENNYISEG] csokken. Szal pl veszek 8 csokit 1 egysegnyi penzert, akkor ha 2 egysegbe kerul mar csak feleannyit veszek, 3 egysegert meg semmit. De ha feleannyiba kerul, akkor mondjuk 10-et, mig ingyen 12-t. Azert nem veszek ingyen vegtelen sok csokit, mert egyreszt [PIACI MENNYISEG], masreszt meg [RACIONALIS] vagyok.

[KINALAT(Supply)]
Eladok dontenek rola, hogy adott [PIACI ARON] milyen [KINALT MENNYISEGBEN] fognak arulni egy [TERMEKET].

[KINALT MENNYISEG]
Ennyit tudnak/akarnak egy adott [TERMEKBOL] eladni. A [KINALAT TORVENYE] szerint, ha valaminek a [PIACI ARA] felmegy, akkor a [KINALT MENNYISEG] is no. Mert megeri tobbet eladnom, ha csak ezen az aron tudjak megvenni.

[PIACI AR(Price)]
Amennyiert arulva van egy [TERMEK].

[PIACI MENNYISEG(Quantity)]
Amennyit arulnak egy [TERMEKBOL].

[PIACI KERESLET]
[TERMEKEK] utani [KERESLETEK] osszessege.

[VERSENYZOI PIAC]
Baszott sok vevo es elado van, szal ha egyikuk valamit valtoztat az nem sok vizet kavar a [PIACI AR] szempontjabol.

[TOKELETES VERSENY]
Mindenki ugyanugy tud eladni es vasarolni, szal nincs ertelme valtoztatni es nem is igazan lehet. Itt mindenki [ARELFOGADO].

[MONOPOLIUM]
Csak egy valaki arulja a cuccot es ugy befolyasolja a [PIACI ARAT] ahogy akarja pretty much.

[OGLIOPOLIUM]
Picit jobb eset, mint a [MONOPOLIUM], de igy sincs vagy verseny.

[MONOPOLISZTIKUS VERSENY]
Sok elado van, es mindegyik megszabhatja h milyen [PIACI ARON] akar arulni/szolgaltatni. De ez nem [TOKELETES VERSENY], mert a termekek elteroek.

[PIACI EGYENSULY]
Akkor van, ha adott piacni arnal a [KINALT MENNYISEG] es [KERESETT MENNYISEG] egyenlo.

[EGYENSULYI AR]

Itt jon letre [PIACI EGYENSULY]. Gyakorlatilag egymasra rakon a [KINALATI GORBET] es [KERESLETI GORBET], aztan ahol metszik egymast kb.

[EGYENSULYI MENNYISEG]
Az a mennyiseg ahol az [EGYENSULYI AR] van. Meg kell egyeznie a [KINALT MENNYISEGGEL] es [KERESETT MENNYISEGGEL], marcsak azert is, mert azok egybeesnek (meg mert ezek injektiv relaciok).

[FELESLEG/TULKINALAT]
Ha tudom, hogy mi az [EGYENSULYI MENNYISEG], de alatta vagyok, az a [FELESLEGEM]. Igazabol [KINALT MENNYISEG] - [KERESETT MENNYISEG] = [FELESLEG]. Ez ugye marhara nem eri meg, mert ha az [EGYENSULYI MENNYISEG] alatt vagyok, dragabban kell aruljak, amit senki sem fog megvenni mert miert tennek, hiszen mindenki [RACIONALIS].

[HIANY/TULKERESLET]
Kb a [FELESLEG] visszafele. Kevesebbet arulok mint az [EGYENSULYI MENNYISEG], amit olcsobban is kell tegyek, de mivel annyira keresik, feljebb kell vigyem a mennyiseget, es az arat is, kulonben nem eri meg nekem.

[KERESLET ES KINALAT TORVENYE]
Egy [TERMEK] [PIACI ARA] mindig az [EGYENSULYI AR] fele mozog, hiszen ott lesz egyenlo a [KINALT MENNYISEG] es [KERESETT MENNYISEG].

[RUGALMASSAG(Elasticy)]
Annak merteke, hogy valami kulso hatasra a [KERESETT MENNYISEG] es/vagy [KINALT MENNYISEG] mennyire mozdul el.

[KERESLETE ARRUGAMASSAG]
Azt mondja meg, hogy egy adott [TERMEK] [KERESETT MENNYISEGE] mennyire valtozik, ha a [TERMEK] [PIACI ARA] valtozik. Gyakorlatilag [KERESETT MENNYISEG]% / [PIACI AR]%.
A [KERESLET] akkor [RUGALMAS], ha baszott nagy a valtozas, es akkor [RUGALMATLAN], ha igazabol nincs jelentos valtozas. Pl ha valaminek van [HELYETTESITO TERMEKE], akkor eleg [RUGALMAS] a [KERESLETE]. Mert ha a kifli meg zsomle is 20 forint volt, es mindig zsomlet vettem, de mostmar 23 forint, akkor hogy a faszba ne vennek kifit mindenkivel egyutt? Merthogy mindenki [RACIONALIS]. De ha nincs igazan mivel helyettesiteni, pl ha felmegy a levego [PIACI ARA], akkor is meg kell venni, kulonben meghalok. Szoval az meg [RUGALMATLAN]. Szoval igazabol ami kibaszottul fontos (letszukseglet), az [RUGALMATLAN]. Ami nem annyira (luxuscikk), az mindig [RUGALMAS]. Plusz egy aranyszabaly, hogy ha elhalaszthato a [TERMEK] megvasarlasa, akkor is [RUGALMAS]. Amugy altalaban minel nagyobb idoegysegben nezzuk az arat, annal valoszinubb, hogy [RUGALMAS].
Na most ezt kiszamolgatni ugy szoktak, hogy fognak ket pontot a [KERESLETI GORBEROL], es megnezik a felezopontjukat. Na az lesz a ket allapot kozti [KERESLETI ARUGALMASSAG].

[TOKELETESEN RUGALMATLAN KERESLET/KINALAT]
Ha barmennyire felvihetjuk egy [TERMEK] [PIACI ARAT], es ugy sem valtozik a [KERESETT/KINALT MENNYISEG] (vagyis a [KERESLETI ARRUGALMASSAG] = 0, mert barmely ket pont felezopontja is 0).

[RUGALMATLAN KERESLET/KINALAT]
Ha a [KERESLETI/KINALATI ARRUGALMASSAG] < 1. Szal hiaba valtoztatom a [KERESETT/KINALT MENNYISEGET] vagy [PIACI ARAT], ugy sem lesz jelentos valtozas (~10%).

[RUGALMAS KERESLET/KINALAT]

Ha a [KERESLETI/KINALATI ARRUGALMASSAG] > 1. Szal megvaltoztatom a [KERESETT/KINALT MENNYISEGET] vagy [PIACI ARAT], es eleg jelentos eredmenyem lesz belole (~50%).

[EGYSEGNYI RUGALMASSAGU KERESLET/KINALAT]
Ha a [KERESLETI/KINALATI ARRUGALMASSAG] = 1. Vagyis ha valtoztattam a [KERESETT/KINALT MENNYISEGET] vagy [PIACI ARAT], akkor a masik is pontosan ugyanabban a mertekben valtozott.

[TERMELESI KAPACITAS]
Egy [VALLALAT] max ennyit tud termelni valami [TERMEKBOL] mert igy eri meg nekik a [KINALATI RUGALMASSAGTOL] fuggoen.

[NORMALJOSZAG]
Szinte minden [TERMEK]. Ha no a [JOVEDELEM], akkor no az adott [TERMEK] irani [KERESLET]. Azaz ha tobb penzem van tobbet veszek belole kb.

[ALSOBBRENDU JOSZAG]
Olyan [TERMEK], amibol csokken a [KERESLET] a [JOVEDELEM] novelesevel. Szal ha eddig fostos parizsit vettem de megnott a fizetesem, akkor elkezdek nem fostos parizsit vagy virslit venni.

[JOVEDELEM]
Ha a [HAZTARTAS] cuccot ad el, ezt kapja termeloi [PIACROL].
Ez a [VALLALAT] [BEVETELE] kb.
Szal a [HAZTARTAS] ezt kolheti el [TERMEKEKRE].

[KIADAS]
Ha a [HAZTARTAS] cuccot vesz, ezt adja aru/szolgaltatoi [PIACRA].

[BEVETEL]
Ha a [VALLALAT] cuccot ad el a termeloi [PIACRA].
Ez a [HAZTARTAS] [KIADASA] kb.

[PROFIT/BER]
Ha a [VALLALT] cuccot vesz/berel termeloi [PIACROL].

[SPECIALIZACIO]
Mivel valamiben fasza vagyok, pl legjobb vastermelo, akkor azt csinalom erosen, mast meg nem annyira. Ilyenkor megeri [KERESKEDNI] vele. Ilyenkor azonban a keresledelmi partnerulkkel [KOLCSONOS FUGGES] vagyunk.
Ertelemszeruen arra specializalodok aminek kisebb az [ALTERNATIVAKOLTSEGE].

[KERESKEDELEM]
Foleg nemzetkozi szinten itt. Ertelemszeruen a [KERESKEDELEM] nagyban osszefugg a [SPECIALIZACIOVAL].
Alapjaraton ha [PIACI EGYENSULY] van, akkor a hazai [PIAC] (ha minden jol megy), nagyon jol megy. Azonban hasonlatosan az [ARSZABALYOZASHOZ], ha a vilagpiaci ar nem egyezik meg az [EGYENSULYI ARRAL].
Sot, ha felette van, akkor erdemes az eladoknak mashogy kiadni a [TERMEKEIKET]. De itt nem adagolason kell modositani, hanem amit itthon nem erdemes eladni, azt exportaljuk. Ezt hivjuk [KOMPARATIV ELONYNEK]. Illetve persze ha a vilagpiaci ar alacsonyabb, mint a hazai [EGYENSULYI AR], vagyis nincs [KOMPARATIV ELONYUNK], akkor importaljuk.
Exportalaskor a [TERMELOI TOBBLET] megnovekszik, mig a [FOGYASZTOI TOBBLET] csokken. De mivel a novekedesbe az export is beleszamit, igy a [JOLET/TELJES TOBBLET] osszessegben novekedett. Az [EGYENSULYI AR] amugy ettol rohadtul nem valtozik, mert nem hazai [PIACON]

aruljuk a "[FELESLEGET]", hanem a vilagpiacon, ami feltehetoen [TOKELETESEN RUGALMAS KERESLETTEL] rendelkezik.
Importalaskor hasonloak a dolgok, csak eppen a [FOGYASZTOI TOBBLET] novekszik meg.
Emellett persze a [KERESKEDELEM] haszna, hogy tobbfajta [TERMEK] lesz, lemennek az arak, novekszik a verseny es hatekonysag a [PIACON], plusz johetnek be uj technologiak meg ilyesmi.
Viszont munkahelyek megszunhetnek, [SPECIALIZACIO] miatt fugges alakulhat ki, bejohet tisztessegtelen verseny is.

[VAM]
Szinte ugyanugy mukodik mint az [ADOZAS] a [JOLETTEL/TELJES TOBBLETTEL], csak itt az ado szerepet a [VAM] veszi fel, a tobblet szerepet pedig az import vagy export altal generalt [FOGYASZTOI/TERMELOI TOBBLET]. A [HOLTTEHERVESZTESEG] ugyanugy mukodik.
Szoval a [VAM] csokkenti az importot, a [JOLET/TELJES TOBBLET] a [HOLTTEHERVESZESEGGEL] csokken, de maga az allam bevetelt szerez, ami nagyobb, mint a [HOLTTEHERVESZTESEG].
[KERESLETI/KINALATI GORBEN] altalaban az [EGYENSULYI ARTOL] a [FOGYASZTOI TOBBLET] lejjebb, a [TERMELOI TOBBLET] feljebb van, a [VAM] pedig mindig az [EGYENSULYI AR] fele mozgatja a dolgokat.

[KVOTA]
A [KVOTA] azt mondja meg, legfeljebb mennyi [TERMEK] mehet nemzetkozi [KERESKEDELEMBE]. Ha [IMPORTKOVTAT] szabok, azzal a hazai [PIACI AR] es [EGYENSULYI AR] a vilagpiaci ar fele fog mozdulni, igy a hazai vasarlok megszopjak, de a termeloknek jo lesz. Plusz akiknek van import licensze, azok marhara jol jarnak, mert vasarolhatnak a vilagpiaci aron, ami alacsony.
Itt is lesz [HOLTTEHERVESZTESEG], de ha az allam adja ki az engedelyeket akkor ugyanugy beszedi mellette a bevetelt mintha [VAM] vagy [ADOZAS] lenne.
[KERESLETI/KINALATI GORBEN] altalaban az [EGYENSULYI ARTOL] a [FOGYASZTOI TOBBLET] lejjebb, a [TERMELOI TOBBLET] feljebb van, a [KVOTA] pedig altalaban balra tolja el a [KINALATI GORBET] az [EGYENSULYI AR] fele mozgatja a dolgokat.
[KVOTA] amugy nem csak nemzetkozi [KERESKEDELEMBEN] lehet, hanem [EXTERNALIAK] altal generalt tarsadalmi koltsegek kezelesere is. Ezzel a [VALLALATOK] majd egymas kozt probaljak megoldani a dolgokat, es a [PIAC] megint helyreall.

[COASE-TETEL]
Hasonloan az [EXTERNALIAKKAL] bano [KVOTAK] eseten a [VALLALATOK] egymas kozt, ugy [KVOTAK] (es [KORMANYZATI BEAVATKOZAS]) nelkul is megallapodhatnak a [PIACI] szereplok, ezzel jelentosen kisebb koltseggel, vagy koltseg nelkul tudnak alkudni a [TERMEKEK] elosztasarol. Pl egybaolvadnak a cegek, vagy szerzodest kotnek, stb.

[ABSZOLUT ELONY]
Masoknal kevesebb eroforras felhasznalasaval termelek valamit. Szal lehet meg sem eri, ezert kellene [KERESKEDNI].

[KOMPARATIV ELONY]
Masoknal kisebb [ALTERNATIVAKOLTSEGGEL] termelek valamit. Ettol meg lehet h marhara szarul csinalom, de ha kereskedek akkor erre tudok [SPECIALIZALODNI].

[POZITIV ALLITAS]
Biztos h igaz mert nem feltetelezesen alapul es nincs benne semmi felteteles mod. Tenyeken alapul, a vilag mostani allapotat irja le.

[NORMATIV ALLITAS]
Azt irja le milyen lehetne a vilag ha mindenki fasza lenne, es mit kene tenni ennek elereseert. Velelmeken alapul igazabol.

[KORMANYZATI ESZKOZOK]
Mikor az allamnak/kormanyzatnak bele kell szolnia a gazdasagba, mert mondjuk [PIACI KUDARC] volt, akkor [KORMANYZATI BEAVATKOZASRA] van szukseg (lasd alapszabalyok). Ilyen lehet pl [ARSZABALYOZAS] vagy [ADOZAS].
Aztan a [KERESKEDELEMBE] is beleszolhat az allam, pl [VAMMAL] vagy [KVOTAKKAL].

[ARSZABALYOZAS]
[KORMANYZATI ESZKOZ], gyakorlatilag [ARPLAFON] vagy [ARPADLO] allitasa egy adott [TERMEKRE].

[ARPLAFON]
Amennyiert legalisan maximum el lehet adni egy [TERMEKET]. [KORMANYZATI ESZKOZ], [ARSZABALYOZAS] ala tartozik, gyakorlatilas armaximalizalas. Ha az [EGYENSULYI AR] fole teszem, hasztalan, mivel kit erdekel ha ugyis alatta eri csak meg eladnom a cuccost? Egyedul akkor van ertelme, mikor a [KINALT MENNYISEG] lecsokken, szoval az [EGYENSULYI AR] hirtelen az [ARPLAFON] fole kerul.
Na ha az [EGYENSULYI AR] alatt van, akkor [HIANYT] generaltam, mert a [KERESETT MENNYISEG] ugyan megmaradt, de a [KINALT MENNYISEG] (es igy a [PIACI MENNYISEG]) csokkent. Vagyis az eladoknak valahogy adagolni kell h hogy adjak el az adott [TERMEKET]. Na ennek senki sem orul igazabol, de hasznos, mert ugye akkor arra fog eltolodni az [EGYENSULYI AR]. Ez pl akkor fasza, ha a [KINALAT] [TOKELETESEN RUGALMAS] volt, mert az nem tul kellemes a vasaloknak, de a hiannyal az is meg fog dolni.

[ARPADLO]
Amennyiert legalisan minimum el lehet adni egy [TERMEKET]. [KORMANYZATI ESZKOZ], [ARSZABALYOZAS] ala tartozik, gyakorlatilas arminimalizalas.
Kb mint az [ARPLAFON], csak itt meg nemhogy nem engedik h eladjak tul sokat, meg [FELESLEG] lesz. Igy nehany elado majd nem is tudja eladni a [TERMEKEIT]. Igy ami eddig adagolva volt, annak a tovabbiakban nem lesz jo. Ilyen mondjuk a minimalber elviekben. Ha munkaerofelesleget generalok, vagyis munkanelkuliseg lesz, akkor felmegy a [JOVEDELEM], mert az [EGYENSULYI ARNAK] novekednie kell. Igy aki mar dolgozik az jol jar, de aki nem az nehezebben talal munkat. Szoval elfogadnak egy nem olyan jol kereso munkat is, ahol minimalbert kapnak. Igy pedig megszunik a munkaerofelesleg, es a minimalber magasabb marad.

[ADOZAS]
Ez a kormanyzat/allam elsodleges beveteli forrasa. Termelore vagy fogyasztora lehet kiszabni, [KORMANYZATI ESZKOZ].
Ha eladokra vetek ki adot, akkor ugye feljebb kell vinniuk a [PIACI ARAT]. Igy a [KINALATI GORBE] egyenesen felfele tolodik, vagyis az [EGYENSULYI AR] megno, de az [EGYENSULYI MENNYISEG] csokken, meg ugy az egesz [PIAC] is. Szoval a vevoknek tobbet kell fizetni. Szoval ugyan csak az eladokra vetettek ki, a vevok is osztoznak rajta, a [PIAC] meg jol megszopta.
Ha a vevore vetek adot, akkor annyival egyenesen lejjebb megy a [KERESLETI KORBE], vagyis kevesebbet is fognak akarni venni, meg olcsobban is, mert ugy mozdul el az [EGYENSULYI AR/MENNYISEG]. Szal ugyanugy az elado is kap az adobol, hiaba a vevore vetettem ki, a [PIAC] meg ugyanugy szarul jart (mert csokken).
Na mivel az egesz a [KERESLETEN] es [KINALATON] mulik, igazabol az, hogy az elado vagy a vevo fizet tobbet, az a [RUGALMASSAGTOL] fugg. Mert ugye ha picit csokken a [PIACI MENNYISEG], de a [PIACI AR] az nagyon, akkor lehet mocskosul tobbet fizetek. Ami az [EGYENSULYI AR] felett van, azt mindig a vevok fizetik. Szoval a a [KINALAT] [RUGALMASABB] mind a [KERESLET], akkor a vevok jol megszivtak. Ellenkezo esetben meg persze ez eladok.

[BRUTTO AR]
Egy [TERMEK] [ADOZAS] utani ara.
[NETTO AR] + [ADOZAS] = [BRUTTO AR].

[NETTO AR]
Egy [TERMEK] [ADOZAS] elotti ara.
[BRUTTO AR] - [ADOZAS] = [NETTO AR].

[GDP/BRUTTO HAZAI TERMEK)]
Az osszes hazai ([JOVEDELEM]=[PROFIT/BER])+([BEVETEL]=[KIADAS]) maga a [GDP]. Vagyis az orszagban adott idot alatt megtermelt [TERMEKEK] osszessegenek [PIACI ARA] (allampolgarsag nem szamit, csak az orszagban levoseg). De csak a [TERMEKEK] szamitanak, vagyis tudni kell, mi [EROFORRAS] es mi [TERMEK]. Erre kivetel, hogy az [EROFORRAS] is szamit ha elraktarozzuk, mert mikor eladjuk az majd szamitani fog. Illetve csak a megtermelt [TERMEK] szamit. Pl egy uj auto igen, de ha hasznalt autot adok el az nem. [KOZOS TERMEK] sem szamit.
Amugy ez a [JOLET] egy masik mutatoja a [TELJES TOBBLET] mellett, de csak a termelekenyseg szempontjabol. Altalaban eves/negyedeves intervallum. Nincs igazan beleszamolva az illegalis tevekenyseg, sem az azonnal elfogyasztott [TERMEKEK], pl kertben termelt gyumolcsbol palinka, ha meg is iszom.
Van ra egy bonusz keplet is: [GDP](Y) = Fogyasztas(C) + Beruhazas(I) + Kormanyzati kiadas(G) + Netto export(NX).
Amugy C = [KIADAS] (ha nem ingatlan), I ~= [PROFIT/BER], G = allami kiadasok, NX = Export - Import.

[NOMINALIS GDP]
[GDP] valai [FLOW] alatti aron ertekelve. Pl egy ev.

[REAL GDP]
Kinevezek egy evet bazisevnek. Ekkor az az evi [NOMINALIS GDP] lesz a bazisevbeli [REAL GDP]. Onnantol kezdve barmikor egy [STOCK] aron a [GDP], amit persze a bazisevtol szamitunk.

[GDP DEFLATOR]
[NOMINALIS GDP] / [REAL GDP] * 100. [TERMEKEK] [PIACI ARANAK] valtozasat meri egy adott evben a valasztott bazisevhez kepest (szazalekban). Ebbol lehet [INFLACIOT] kiszamolni, es ezt is szuri ki a [NOMINALIS GDPBOL] (deflalja azt). [CPIVEL] szemben itt a mennyisegek valtoznak.

[GNP/BRUTTO NEMZETO TERMEK]
Egy orszag allando lakosainak osszes [JOVEDELME]. De nem szamit a kulfoldrol erkezo [JOVEDELEM], sem a kulfoldiek itt szerzett [JOVEDELME].

[GNI/BRUTTO NEMZETI JOVEDELEM]
[GDP] + Lakok kulfoldi [JOVEDELME] - Kulfoldiek itthoni [JOVEDELME]. Szoval nem a termelekenyseget meri, mint a [GDP], hanem az osszes [JOVEDELMET] azoknak, akik az orszag allando lakosai.

[CPI/FOGYASZTOI ARINDEX]
A fogyasztok altal vasarolt [TERMEKEK] teljes [PIACI AR] osszege. Vagyis egy tipikus vevo fogyasztasa, ami azt mutatja merre tart az eletszinvonal. Pl kerdoivek alapjan, atlagolas, stb. [INFLACIOT] ugyanugy lehet belole szamolni mint [GDP DEFLATORBOL], pedig attol kulonbozo. Itt a mennyisegek allandoak, de az arak valtoznak. Ez azzal jar, hogy felfele torzit, mert nem veszi figyelembe, hogy ha felmegy egy [TERMEK] ara akkor faszom se fogja megvenni. Sem ha uj [TERMEK] jelenik meg. Ezeket utolag kell korrigalni.

[INDEXALAS]
Mivel a gazdasag nem szeretni az [INFLACIOT] (lasd alapszabalyok), igy az ellen kuzdeni kell. Ezt tobbet kozt korrigalassal lehet megtenni. Pl torveny vagy szerzodes szabalyozhat ilyesmit.

[STOCK]

[GDP] meresenel hasznalt fogalom, "allo sokasag", vagyis egy idopillanatbani allapot. Pl nemzeti vagyon. Nehezen megallapithato (pl eszmei vagyon).

[FLOW]
[GDP] meresenel hasznalt fogalom, "mozgo sokasag", vagyis egy idointervallum alatti valtozas. Pl nemzeti jovedelem. Konnyebben megallaithato, mint a [STOCK].

[KAMAT/KAMATLAB]
Egy megtakaritas annualis hozama vagy amivel egy kolcson megy fel pl. Ha novekszik, a [KERESLET] csokken, de a [KINALAT] novekszik. Mert ugye nem eri meg dragan venni cuccost, de eladni igen. Szoval ha ilyen iranyba kell elmozgatni a [PIACI ARAT], hogy [PIACI EGYENSULY] legyen (itt most a kolcsonokkel es kamatokkal), akkor a [KAMAT] jo eszkoz ra (balra mozgatja a [KINALATI GORBET]). Szoval ha csokkentem, akkor feljebb megy a kolcsonozheto penzek [KINALATA] (ekkor a [KINALATI GORBE] balra mozog).
De ha a [KINALATI GORBET] akarom jobbra mozgatni, akkor megnovelem a kolcsonozheto penzek maximumat, amihez meg majd a [KAMATLAB] fog illeszkedni, es feljebb megy. Mert mindent dragabban fogja majd megerni.

[NOMINALIS KAMATLAB]
[INDEXALAS] nelkuli kamatlab, ezt szoktak kozzetenni. Mindig nagyobb a [REAL KAMATLABNAL], hiszen ugyanaz csak hozzaadjuk az [INFLACIOT] (kiveve persze ha deflacio volt).

[REAL KAMATLAB]
[INDEXALAS] korrigalasai utani kamatlab. Csak akkor nagyobb a [NOMINALIS KAMATLANBAL], ha deflacio volt.
[NOMINALIS KAMATLAB] - [INFLACIO] = [REALM KAMATLAB].

[ADOEK]
[ADOZAS] bevezetese/modositasa utan az [EGYENSULYI AR] elmozdulasa. Mert ugye a [KERESLET] es [KINALAT] is idovel lecsokken, amig a ketto kozti [PIACI AR] pont kiadja az [ADOZAS] erteket.

[HOLTTEHERVESZTESEG]
Ha valahogy beleszolok a [PIAC] mukodoesebe, mondjuk [ADOZASSAL], es igy az veszit a hatekonysagabol (vagyis csokken a [JOLET/TELJES TOBBLET], az a [HOLTTEHETVESZTESEG]. Az, hogy ez mekkora lesz, a [KERESLET/KINALAT ARRUGALMASSAGATOL] fugg. Minel [RUGALMASABBAK], annal kisebb lesz a [HOLTTEHERVESZTESEG]. Az [ADOZASBOL] vett bevetelbol ha leveszem a [HOLTTEHERVESZTESEGET], az lesz allam adobevetele. Szoval kozepes [ADOZAS] kiszabasaval egesz sok, de ha hirtelen nagy adot rakok ki, azzal magam is megszopatom. Meg az egesz [PIACOT].
[KERESLETI/KINALATI GORBEN] az [ADOZASSAL] levagott pici haromszog. Altalaban [EGYENSULYI ARTOL] balra. Kicsinek szamit ha vertikalisan "vekony".

[MUNKANELKULISEG]
Alapjaraton ha tobben dolgoznak az orszagban, attol novekszik a [GDP] (is). De mivel a [PIACOKAT] altalaban szabalyozni kell (lasd [ARSZABALYOZAS]), es a munkaero is [EROFORRAS], igy valamennyi [FELESLEG] szinte mindig lesz. Ez a [MUNKANELKULISEG]. Mivel szinte mindig van [MUNKANELKULISEG], ezt hivjuk a [MUNKANELKULISEG TERMESZETES SZINTJENEK]. Ha ettol elter a [MUNKANELKULISEGI RATA], az a ciklikus munkanelkuliseg. Amugy az igaz, hogy ugyan egy ember nem munkanelkuli a vilag vegeig, de maga a [MUNKANELKULISEG] mindig jelen van. Vannak rovidebb (ciklikus) es hosszutavu (termeszetes) elemei is.
Ez azert is van, mert nem mindenki tudja a neki megfelelo munkat megtalalni, es regionkent valtozik az ipar, vagy szinten a minimalber eppen az [ARPADLO]. Ezt megoldani is a [PIAC] erdeke (lasd alapelvek), hiszen [EROFORRASOKROL] van szo, amit neki hatekonyan kell elosztani, kulonben

[PIACI KUDARC] meg minden rossz dolog jon, es altalaban lemegy a [JOLET/TELJES TOBBLET]. Ebben az allam is segit pl munkanelkuli segellyel.

[FOGLALKOZTATOTTAK/MUNKAVALLALOK]
Adott idoben eppen dolgozo emberek (marmint hogy van munkajuk, meg ha eppen szabadsagon is vannak). A [FOGLALKOZTATASI RATA] innen jon, ami [FOGLALKOZTATOTTAK] / [FELNOTTEK] * 100.

[MUNKANELKULIEK]
Nem dolgoznak, nincs munkajuk, de szeretnenek. Innen kiszamolhato a [MUNKANELKULISEGI RATA], ami [MUNKANELKULIEK] / [AKTIV NEPESSEG] * 100.

[INAKTIVAK]
Senem [FOGLALKOZOTTAK], senem [MUNKANELKULIEK]. Pl nyugdijasok, NEET-ek.

[AKTIV NEPESSEG]
[FOGLALKOZTATOTTAK]+[MUNKANELKULIEK]. Vagyis mindenki aki nem NEET. Az [AKTIVITASI RATA] hasonlo a [FOGLALKOZTATASI RATAHOZ], vagyis [AKTIV NEPESSEG] / [FELNOTTEK] * 100.

[PENZUGYI RENDSZER]
[MEGTAKARITOKAT] es [BERUHAZOKAT] kot ossze [PENZUGYI PIACOKKAL] es [PENZUGYI KOZVETITOKKEL].

[PENZUGYI PIAC]
Pl reszvenypiac, kotvenypiac. Itt adnak ki a [MEGTAKARITOK] kolcsonoket [PENZUGYI KOZVETITOKON] keresztul. Pl ilyen kolcson lehet kotveny (adossaglevel mondjuk). Van rajta [KAMATLAB]. De ilyen lehet reszveny is, mondjuk valami [VALLALAT] tulajdonjoga.

[PENZUGYI KOZVETITO]
Pl bankok. Ezek adjak ki a kolcsonoket a [MEGTAKARITOKTOL].

EGYEB

- A kozgazdasagtan is tudomany, koneppontjaban tudomanyok modszer all (yeah right).

Megfigyeles -> elmelet. Sok a feltetelezes mert kiserletezni nem igazan lehet ezzel. Valosagot leegyszerusiti amennyire biztonsagos. Ezek a [MIKROOKONOMIA] es [MAKROOKONOMIA] tobbek kozt (es nekunk csak ez szamit).

Mivel tudomany, sosem ertenek egyet a kutatok, meg [POZITIV ALLITOASOKBAN] sem, hat meg [NORMATIV ALLITASOKBAN], vagy azok kovetkezmenyeiben.

- [RUGALMASSAGHOZ] pelda mondjuk, hogy technologiai fejlodes volt, szal NAGYON lemegy egy [TERMEK] ara. Ha eppen [RUGALMATLAN] volt akkor a [KERESLET], akkor a [PIACI MENNYISEG] nem igazan valtozik (mert ugye az [EGYENSULYI MENNYISEGRE/ARRA] torekszunk. Vagyis igazabol a [PIACI AR] csokken, es az eladok veszitenek. Ha [RUGALMAS] lett volna, akkor meg marhanagyot kasznalnak vele.